

???....

Sabíes què...?

...existeixen aucells verinosos?

Manolo Suárez

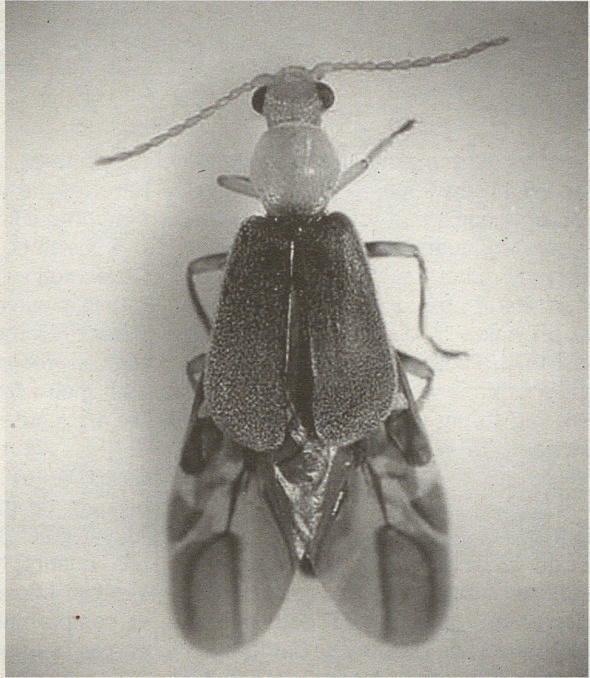
L'any 1989 un grup d'estudiants graduats a la universitat de Chicago va anar a Nova Guinea per fer un treball sobre una espècie d'au del paradís. Per fer el seguiment d'aquestes aus posaven filats i, com és lògic, capturaven altres espècies a més de les de l'estudi. Una de les feines d'en John P. Dumbacher, un dels estudiants, era treure i alliberar les diferents espècies d'aus que no estaven estudiant i, entre elles, a vegades hi havia un aucell de colors taronja i negre, molt vistós i amb una olor molt forta i característica. Quan se'l treia del filat, l'aucell mossegava i rapinyava. Una de les vegades, en Jack se va dur les ferides a la boca i ràpidament va notar que s'entumia i adormia tota la zona. Això li va pas-

sar altres vegades i va assimilar el fet amb aquests aucells i amb alguna substància tòxica. Efectivament, va resultar que aquest aucell endèmic de Nova Guinea, el pitohuí emmascarat (*Pitohui dichrous*) era tòxic i que aquesta substància química se li acumulava principalment a les plomes i la pell.

No va ser fins el 1992 que els científics van identificar correctament el verí que va resultar ser homobatrachotoxina, una substància molt especial ja que abans s'havia vist únicament a granots dels gèneres *Phyllobates* i *Dendrobates*, els famosos granots verinosos sudamericans dels que els indígenes treuen el verí (curare) amb el que impregnen les seves fletxes quan van a caçar. Els

Pitohui dichrous

Choresine sp.

pitohuis són molt menys tòxics que els granots però el verí és químicament idèntic i no convé menjar-se'n cap, tot i que els nadius de la zona diuen que si se prepara bé i amb molta cura se poden menjar.

La següent pregunta era, d'on treuen el verí? Ni els granots ni els pitohuis produeixen el verí per ells mateixos, així que ho han de trobar a l'entorn, però no se sap en cap dels dos casos d'on ho poden treure. Després de molt cercar pareix que en J.P. Dumbacher està a prop de la solució a l'enigma, i aquesta solució són uns petits escarabats del gènere *Choresine* que viuen a la mateixa regió i dels quals s'alimenten els pitohuis. Aquests escarabats contenen batrachotoxina en el seu cos que sembla que tampoc no són capaços

de sintetitzar ells mateixos sinó que han adquirit d'una tercera font, encara desconeguda. Se sap que els pitohuis mengen aquests escarabats, però encara no se sap si aquesta és l'única font de la que treuen la toxina.

Pareix que la funció de les toxines podria ser doble, per una banda protegir-se dels possibles depredadors i per altra protegir-se també dels paràsits.

El pitohuí enmascarat va ser el primer aucell verinós identificat, però s'han trobat altres dos pitohuis també tòxics així com un aucell d'un gènere diferent, *Ifrita kowaldi*, també de Nova Guinea i se sospita que en poden haver més.